

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Quæstiones, Qvæ Disputatæ Dicuntvr, & Quæstiones
Quodlibetales, siue Placitorum eiusdem S. Thomæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

4 Vtrum Deus possit aliquid in nihilum redigere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72780](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72780)

sic supremum caelum secundum quod empyreū dicitur, sit totum splendidum: secundum aut quod aquem, sit totum diaphanum, tertium autem caelum quod dicitur syderem, sit partim lucidum, partim diaphanum. Sic ergo secundum quamcūque opinionem potest veritas sacra scriptura saluari diuersimode. Vnde non est coartandus sensus sacre scripturae ad aliquid horum.

Ad PRIMVM ergo dicendum, quod homo assimilatur maiori mundo quantum ad aliquid, in quantum constat ex corporali, & spiritali natura, sicut & totum uniuersum, non tamen quantum ad omnia assimilatur niuerso. Ordo enim partium in homine non est secundum quod exigit eorum natura, sed prout exigit ratio finis. Ponitur n. cor in medio, ut ex eo diffundantur operationes uitae de facili per totum corpus. Cerebrum autem ponitur in supremo, ut operationes animales quae ibi quodammodo perficiuntur, non impediatur per diuersas corporis transmutationes: sicut etiam ordo cognitionis humanae non est secundum ordinem naturalem cognoscibilem, sed quo ad nos. Augustinus autē non inducit hoc afferendo, sed obuiando his qui scripturam praeinterpretantur.

QV. AESTIO III.

DEINDE considerandum est de his, ad quae diuina potentia se extendere potest.

Primo, Vtrum Deus possit aliquid in nihilum redigere.

Secundo, Si aliquid esset in nihilum redactum, vtrum Deus possit illud reparare eodem numero.

ARTICVLVS IIII.

Vtrum Deus possit aliquid in nihilum redigere.

AD PRIMVM sic proceditur. Videtur, quod Deus possit aliquid in nihilum redigere. Aequalis enim est distantia non entis ad ens, & entis ad non ens: sed Deus potest ex nihilo aliquid facere, ergo Deus potest ex aliquo facere nihil.

SED CONTRA. Deus non potest esse causa defectiua: sed causa qua facit tendere in non esse, est causa defectiua, ergo Deus non potest redigere aliquid in nihilum.

RESPON. Dicendum, quod de potentia Dei dupliciter loqui possumus. Vno modo, absolute considerando eius potentiam. Alio modo, considerando ipsam in ordine ad sapientiam, uel praescientiam suam. Loquendo ergo absolute de Dei potentia, sic Deus potest uniuersam creaturam redigere in nihilum, cuius ratio est, quia creatura non solum producit in esse Deo agente, sed et per actionem Dei conseruatur in esse, secundum illud ad Hebr. 1. Potens omnia uerbo uirtutis suae. Vnde Aug. dicit 4. super Genes. ad litteram, quod uirtus Dei si aliquando ab eis, quae creata sunt, regendis cessaret, simul & illorum cessaret species, omnisque natura concideret. Si autem Deus propria uoluntate agit, & non ex necessitate nature ad rerum productionem, ita etiam ad earum conseruationem, & ideo potest subtrahere suam actionem a rebus conseruandis, & hoc ipso omnia in nihilum deciderent. Si uero loquamur de potentia Dei in ordine ad eius sapientiam & praescientiam, sic non potest fieri quod res in nihilum redigatur, quia non ha-

bet hoc diuina sapientia. Creauit n. Deus ut essent omnia, ut dicitur Sapi. non ut in nihilum cederent.

AD PRIMVM ergo, concedimus secundum quod procedit de potentia absoluta.

AD SECVNDVM dicendum, quod causa defectus alicuius potest esse aliquid dupliciter. Vno modo, ex propria intentione, sicut cum aliquid subtrahendo lumen causat tenebras, & hoc modo non oportet quod sit causa defectiua illud quod causat defectum. Sic autem Deus potest esse alicuius defectus causa, uel excecationis, uel obdurationis, uel etiam annihilationis, si uellet. Alio modo, aliquid potest esse causa defectus praeter intentionem, & sic semper oportet quod causa defectus sit defectiua, quia ex defectu agentis contingit quod non inducat perfectionem in suo effectu, & sic Deus nullo modo potest esse causa defectus, uel tendendi in non esse.

ARTICVLVS V.

Vtrum Deus reparare possit eodem numero, quod in nihilum est redactum.

CIRCA secundum sic proceditur. Vt quod Deus non possit id quod in nihilum redactum est, eodem numero reparare. Dicit enim Philo. in 2. de generatione, quod ea, quorum substantia corrumpitur, non reuerantur eadem numero: sed eorum quae in nihilum rediguntur, substantia corrumpitur, ergo eadem numero iterari non possunt.

SED CONTRA est, quod Aug. dicit 4. de ciu. Dei, Si caro humana omnibus perisset modis, nec ulla eius materies in vllis latebris remansisset, vnde si uellet, eam repararet omnipotens: sed nulla materia remanente de corrupta, quod corrumpitur, in nihilum redigitur, ergo Deus id quod in nihilum est redactum, potest eodem numero reparare.

PRET. Differentia est causa numeri, sicut Damasc. dicit, sed nihilum non facit aliquam differentiam, quia non entis non sunt species & differentiae secundum Philo. ergo id quod reparatur a Deo, potest esse unum & idem numero, quamuis in nihilum fuerit redactum.

RESPON. Dicendum, quod in his quae in nihilum redigi possunt, est quaedam differentia attendenda. Quaedam enim sunt, quorum unitas in sui ratione habet durationis continuitatem, sicut patet in motu & tempore: & ideo interruptio talium indirecte contrariatur unitati eorum secundum numerum. Ea uero quae contradictionem implicant, non continent sub numero Deo possibilem, quia deficiunt a ratione entis: & ideo si huiusmodi in nihilum redigantur, Deus ea non potest eodem numero reparare. Hoc n. esset facere contradictoria simul esse uera, puta, si motus interruptus esset vnus. Alio uero sunt quorum unitas non habet in sui ratione continuitatem durationis, sicut unitas rerum permanentium nisi per accidens, in quantum eorum esse subiectum est motui. Sic enim & mensurantur huius tempore, & eorum esse est vnus & continuus secundum unitatem & continuitatem temporis. Et quia naturale agens non potest ista producere sine motu, dicitur est quod naturale agens non potest huiusmodi reparare eadem numero, si in nihilum redacta fuerint, uel si fuerint secundum substantiam corrupta: sed Deus potest reparare huiusmodi & sine motu, quia in eius potestate est quod producat effectus sine causis medijs, & ideo potest eodem numero reparare, etiam si in nihilum elapsa fuerint.

Vnde

1. 1. 4. art. 2. 2. 2. 4. 0. 2. 2. 4. 0. 2. 2. 4. 0.

D. 796. D. 413.

Ar. 1. 2. 2. 2. 4. 0. 2. 2. 4. 0.

In sua leg. 2.

D. 1151. D. 219. & 404.